

Затверджено
Антимонопольним комітетом України
(протокол засідання
Антимонопольного комітету України
від 06.03.2025 № 8 пункт 8)

ЗВІТ
про діяльність Комісії
Антимонопольного комітету України
з розгляду скарг про порушення законодавства
у сфері публічних закупівель
у 2024 році

Вступ

З метою забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері та сприяння розвитку добросовісної конкуренції у 2023 році Законом України від 05 лютого 2021 р. № 1219-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень Антимонопольного комітету України у сфері публічних закупівель» було впроваджено інститут уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) як орган оскарження процедур закупівлі на початку 2023 року провів конкурс на заміщення вакантних посад уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель відповідно до Порядку конкурсного відбору та призначення на посади уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, затвердженого розпорядженням Комітету від 01.04.2021 № 9-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.05.2021 за № 618/36240.

Розпорядженням Комітету від 04.05.2023 № 9-рп «Про утворення комісій Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель» утворено склад комісій Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі – Комісія (комісії) з розгляду скарг або Комісія) із числа уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель та встановлено, що з 05.05.2023 зазначені Комісії з розгляду скарг розглядають скарги про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі – скарги).

У 2024 році шляхом проведення конкурсного відбору кількість уповноважених з розгляду скарг була збільшена до шести.

Відповідні склади Комісії затверджені розпорядженням Комітету від 25.07.2024 № 16-рп.

Враховуючи наведене, відповідно до вимог статті 6¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Комітет затвердив цей звіт про діяльність Комісій з розгляду скарг у 2024 році, який відображає основні аспекти виконання Комісіями з розгляду скарг функцій органу оскарження, кількісні показники її діяльності, встановлені Комісіями з розгляду скарг типові порушення порядку проведення процедур закупівель, а також результати участі органу оскарження в нормотворчій діяльності тощо.

Нормативно-правове регулювання діяльності Комісії з розгляду скарг

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Комітет є державним органом із спеціальним статусом, метою

діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон) Комітет є органом оскарження процедур закупівлі.

Статтею 18 Закону визначено, що Комітет як орган оскарження з метою неупередженого та ефективного захисту прав і законних інтересів осіб, пов'язаних з участю у процедурах закупівлі, утворює Комісію (комісії) з розгляду скарг та здійснює інші повноваження, визначені цим Законом та Законом України «Про Антимонопольний комітет України». Рішення Комісії з розгляду скарг ухвалюються від імені Комітету.

Повноваження, порядок утворення та функціонування Комісії з розгляду скарг встановлюються відповідно до законів України «Про публічні закупівлі» та «Про Антимонопольний комітет України».

Постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 затверджено Особливості здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування (далі – Особливості).

Особливості встановлюють порядок та умови здійснення (зокрема оскарження) публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», із забезпеченням захищеності таких замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування.

Відповідно до статті 6¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Комітет як орган оскарження у сфері публічних закупівель має повноваження, визначені Законом України «Про публічні закупівлі», а також такі повноваження:

- 1) утворювати Комісію (комісії) з розгляду скарг;
- 2) визначати кількість Комісій з розгляду скарг;
- 3) затверджувати та оприлюднювати узагальнену практику розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель;
- 4) затверджувати та оприлюднювати Регламент роботи Комісії з розгляду скарг;
- 5) затверджувати та оприлюднювати методичні рекомендації для Комісії з розгляду скарг щодо специфіки розгляду комісіями скарг.

Для забезпечення розгляду скарг Комітет утворює Комісію (комісії) з розгляду скарг з числа уповноважених з розгляду скарг у сфері публічних закупівель у складі трьох осіб.

Виключною компетенцією уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель є розгляд скарг.

Формою роботи Комісії з розгляду скарг є засідання, що проводяться відповідно до Регламенту роботи Комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, затвердженого розпорядженням Комітету від 04.05.2023 № 8-рп, розміщеного на його офіційному вебсайті Комітету за посиланням <https://amcu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-reglamentu-roboti-komisiyi-antimonopolnogo-komitetu-ukrayini-z-rozglyadu-skarg-pro-porushennya-zakonodavstva-u-sferi-publichnih-zakupivel-2>.

Не пізніше 15 березня року, наступного за звітним бюджетним роком, Комітет оприлюднює на своєму офіційному вебсайті щорічний звіт про діяльність Комісії (комісій) з розгляду скарг та узагальнену практику розгляду скарг.

Кількісні показники діяльності органу оскарження порівняно з попереднім звітним періодом¹

Назва показника	2023 рік	2024 рік
Кількість скарг, що надійшли на розгляд	10 967	10 535
Кількість проведених засідань	264	262
Кількість прийнятих рішень, з яких:	21 235	20 947
про прийняття скарги до розгляду	10 456	10 295
про відмову в задоволенні скарги	2 472	2 413
про задоволення скарги (повністю або частково)	7 474	7 461
про залишення скарги без розгляду	451	305
про припинення розгляду скарги	364	442
інші (про виправлення описок тощо)	18	31

Очікувана вартість (загальна сума) процедур закупівель, за якими відповідно до рішень Комісії зобов'язано усунути порушення, становить 47 133 973 900,29 грн.

Минулого року цей показник становив 62 353 433 836,92 грн.

¹Інформація за 2023 рік надається з урахуванням показників роботи Комісії та Постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, яка здійснювала свою діяльність до моменту створення Комісії (з 01.01.20223 по 03.05.2023).

Державне підприємство «ПРОЗОРРО» щомісяця у 2024 році надавало Комітету інформацію про суми коштів, сплачених суб'єктами оскарження за подання скарг, а також про суми коштів, які повернено суб'єктам оскарження за результатами задоволення скарг.

За даними державного підприємства «ПРОЗОРРО», розмір внесеної плати за подання скарг на розгляд Комісії з розгляду скарг відповідно до Закону у 2024 році становила 188 351 834,20 грн, сума коштів, повернених суб'єктам оскарження за результатами задоволення скарг, – 138 889 774,20 грн.

У 2023 році, за даними державного підприємства «ПРОЗОРРО», розмір внесеної плати за подання скарг на розгляд органу оскарження відповідно до Закону становив 174 370 970,00 грн, сума коштів, повернених суб'єктам оскарження за результатами задоволення скарг, – 118 060 530,00 грн.

Зазначені показники свідчать про незначне зменшення кількості порушень порядку проведення процедур закупівель, що вчиняють замовники, отже, про незначне зменшення кількості скарг.

Разом із цим подання суб'єктами господарювання такої значної кількості скарг підтверджує високий рівень довіри до органу оскарження з їх сторони.

Із загальної кількості скарг, що надійшли на розгляд Комісії, найбільшу кількість подали такі **суб'єкти господарювання**:

- товариство з обмеженою відповідальністю «ТД ІФС» (сфера економічної діяльності «09130000-9 – Нафта і дистиляти») – 295 скарг;
- товариство з обмеженою відповідальністю «ГАЗЕНЕРГО-ТРЕЙД» (сфера економічної діяльності «09000000-3 Нафтопродукти, паливо, електроенергія та інші джерела енергії») – 257 скарг;
- товариство з обмеженою відповідальністю «НВК «УКРЕНЕРГОПРОМ» (сфера економічної діяльності «90520000-8 Послуги у сфері поводження з радіоактивними, токсичними, медичними та небезпечними відходами») – 159 скарг;
- товариство з обмеженою відповідальністю «СИНЕРГІЯ СИСТЕМ» (сфера економічної діяльності «09000000-3 Нафтопродукти, паливо, електроенергія та інші джерела енергії, дизельне пальне») – 155 скарг;
- товариство з обмеженою відповідальністю «ТВГ «Український папір» (сфера економічної діяльності «30190000-7 Офісне устаткування та приладдя різне (папір офісний, форматний А4»)) – 122 скарги.

З огляду на показники, відображені у звіті Комісії за 2023 рік, вже другий рік поспіль товариство з обмеженою відповідальністю «ГАЗЕНЕРГО-ТРЕЙД» і товариство з обмеженою відповідальністю «СИНЕРГІЯ СИСТЕМ» входять до переліку суб'єктів господарювання, які подають найбільшу кількість скарг до органу оскарження.

Найбільшу кількість скарг у звітному періоді щодо порушення порядку проведення процедур закупівель подали такі **замовники**:

- акціонерне товариство «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» – 175 скарг;
- публічне акціонерне товариство «УКРНАФТА» – 114 скарг;
- філія «Центр забезпечення виробництва» акціонерного товариства «Українська залізниця» – 67 скарг;
- державне спеціалізоване господарське підприємство «ЛІСИ УКРАЇНИ» – 65 скарг;
- державне підприємство «МЕДИЧНІ ЗАКУПІВЛІ УКРАЇНИ» – 63 скарги.

Слід зазначити, що відповідно до звіту про діяльність Комісії у 2023 році акціонерне товариство «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ», філія «Центр забезпечення виробництва» акціонерного товариства «Українська залізниця» та державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України» також були віднесені до цього переліку, що може свідчити про деяку системність вчинення порушень порядку проведення процедур закупівель наведеними вище замовниками.

За **територіальною приналежністю** у 2024 році найбільше оскаржувалися рішення, дії та/або бездіяльність замовників, що знаходяться в таких областях²:

- місто Київ, Київська область – 2 930 скарг;
- Дніпропетровська область – 801 скарга;
- Львівська область – 602 скарги;
- Одеська область – 526 скарг;
- Харківська область – 400 скарг.

Порівняно з минулим звітним періодом цей перелік не змінився, незначні коливання наявні лише щодо кількості поданих скарг.

Найбільша кількість скарг у 2024 році була подана щодо таких **сфер економічної діяльності (предмет закупівлі)**²:

- «09000000-3 Нафтопродукти, паливо, електроенергія та інші джерела енергії» – 1 592 скарги;
- «45000000-7 Будівельні роботи та поточний ремонт» – 1 190 скарг;
- «44000000-0 Конструкції та конструкційні матеріали; допоміжна будівельна продукція (крім електроапаратури)» – 633 скарги;
- «39000000-2 Меблі (у тому числі офісні меблі), меблево-декоративні вироби, побутова техніка (крім освітлювального обладнання) та засоби для чищення» – 583 скарги;
- «34000000-7 Транспортне обладнання та допоміжне приладдя до нього» – 485 скарг.

²Інформацію надано за даними модуля BI Prozorro.

Цей перелік порівняно з показниками 2023 року також зазнав незначних змін у частині заміни сфери економічної діяльності «33000000-0 Медичне обладнання, фармацевтична продукція та засоби особистої гігієни/33000000-0 Медичне обладнання, фармацевтична продукція та засоби особистої гігієни» у 2023 році на «39000000-2 Меблі (у тому числі офісні меблі), меблево-декоративні вироби, побутова техніка (крім освітлювального обладнання) та засоби для чищення» у 2024 році.

Показники судового оскарження рішень Комісії

Відповідно до частини двадцять другої статті 18 Закону рішення органу оскарження набирають чинності з дня їх прийняття та є обов'язковими для виконання замовниками, особами, яких вони стосуються. За невиконання рішення Комітету як органу оскарження за результатами розгляду скарг суб'єктів оскарження, подання яких передбачено законом, статтею 164¹⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення, передбачена адміністративна відповідальність у вигляді накладення штрафу на керівника замовника від двох до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Якщо рішення органу оскарження, прийняте за результатами розгляду органу оскарження, не було оскаржено до суду, таке рішення має бути виконано не пізніше 30 днів з дня його прийняття органом оскарження.

Із загальної кількості прийнятих Комісією рішень у 2024 році до суду оскаржено 140 рішень, з яких щодо 10 рішень Комісії суди прийняли рішення (набрали законної сили), якими визнано їх правомірність.

Інші 130 рішень перебувають на розгляді в судах першої, апеляційної та касаційної інстанцій.

Жодного рішення Комісії у звітному періоді суд не скасував остаточно.

Згідно з даними попереднього звітного періоду (за 2023 рік) відповідні показники у відсотковому співвідношенні є аналогічними, що свідчить про незмінно високий рівень виконання Комітетом функцій органу оскарження.

Типові порушення, встановлені Комісією під час розгляду скарг

Розглядаючи скарги, Комісія встановлює порушення зі сторони суб'єктів оскарження під час підготовки та подання скарг, зі сторони замовників під час проведення процедур закупівель, а також зі сторони учасників процедур закупівель під час підготовки та подання тендерних пропозицій.

Найбільш поширені **порушення (помилки) суб'єктів оскарження** під час підготовки та подання скарг полягають у такому:

– відсутність переліку документів (доказів), що підтверджують наявність у суб'єкта оскарження порушених прав та охоронюваних законом інтересів щодо рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать

законодавству у сфері публічних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи, пов'язані з його участю в процедурі закупівлі, у випадку якщо скарги стосуються тендерної документації та/або прийнятих рішень, дії чи бездіяльності замовника, що відбулися до закінчення строку, встановленого для подання тендерних пропозицій;

- оскарження дій замовників під час проведення інших процедур закупівель, ніж за якою подана скарга (що не передбачено законодавством);
- зазначення у скарзі вимог суб'єкта оскарження щодо розгляду та прийняття рішення органом оскарження в частині питань, які не належать до його компетенції.

Найбільш поширеними **порушеннями, які вчиняють / допускають замовники** під час проведення процедур закупівель, є:

- надання замовником переможцю торгів можливості усунення невідповідностей, які належать до технічної специфікації та/або забезпечення тендерної пропозиції;
- неправомірне відхилення тендерних пропозицій учасників без права надання можливості таким учасникам усунути виявлені невідповідності в документах, визначених пунктом 43 Особливостей;
- встановлення в тендерній документації технічних вимог до товару, яким відповідає продукція одного виробника;
- встановлення в тендерній документації додаткових (надмірних) вимог, які не узгоджуються з предметом закупівлі;
- неправомірне відхилення тендерних пропозицій учасників процедур закупівель через ненадання ними зразків продукції, які відповідно до вимог Закону не є складовою тендерної пропозиції та не можуть бути підставою для відхилення;
- відхилення тендерних пропозицій учасників у зв'язку з формальними помилками;
- віднесення до формальних (несуттєвих) помилок порушень / невідповідностей тощо, які не підпадають під таке визначення;
- неправомірне відхилення тендерних пропозицій переможців торгів через ненадання / невідповідність документів, які не передбачені Законом / Особливостями для їх надання, після проведення аукціону переможцями;
- неправомірне відхилення тендерної пропозиції учасника з підстави надання (на думку Замовника) неналежного обґрунтування аномально низької ціни;
- неправомірне відхилення замовниками процедури закупівлі, наслідком якої є уникнення завершення процедури закупівлі шляхом укладання договору;
- невиконання рішень органу оскарження;
- під час закупівлі твердого палива, бензину, дизельного пального, природного газу, газу скрапленого для автомобільного транспорту, газу скрапленого для комунально-побутового споживання та промислових цілей,

електричної енергії встановлення замовниками в тендерній документації вимог щодо необхідності підтвердження учасниками у складі тендерних пропозицій положень пунктів 1 і 2 частини другої статті 16 Закону (матеріально-технічна база, працівники відповідної кваліфікації);

– під час закупівлі твердого палива, бензину, дизельного пального, природного газу, газу скрапленого для автомобільного транспорту, газу скрапленого для комунально-побутового споживання та промислових цілей, електричної енергії встановлення замовниками в тендерній документації вимог до предмета закупівлі, що не передбачені відповідним національним стандартом (за наявності національного стандарту для відповідного предмета закупівлі).

Найбільш поширеними **порушеннями учасників** процедур закупівель під час підготовки та подання тендерних пропозицій є:

– неоскарження у встановленому законодавством України порядку дискримінаційних та/або неправомірно встановлених замовником умов тендерної документації, які порушують права та законні інтереси суб'єкта господарювання, пов'язані з участю у процедурі закупівлі;

– ненадання у складі тендерних пропозицій інформації та/або документів на підтвердження відповідності технічним, якісним та кількісним характеристикам предмета закупівлі, встановленим замовником у тендерній документації;

– відсутність у відповідних документах тендерної пропозиції всієї (повної) інформації та документів, передбачених вимогами тендерної документації;

– ненадання у складі тендерних пропозицій додатків до договорів (аналогічних договорів, на підтвердження матеріально-технічної бази тощо), у разі якщо такі додатки визначені договорами як невід'ємні частини;

– зазначення в тендерній пропозиції недостовірної інформації, що є суттєвою для визначення результатів торгів;

– ненадання у статусі переможця процедури закупівлі документів, передбачених для переможця відповідно до пункту 47 Особливостей, у порядку, визначеному тендерною документацією.

Крім того, під час розгляду скарг та прийняття відповідних рішень Комісія встановлювала порушення зі сторони замовників та учасників процедур закупівель, **які не можна назвати типовими, але вони також потребують уваги** з метою запобігання вчиненню таких порушень у майбутньому іншими замовниками та учасниками торгів.

Нижче наведено приклади таких скарг та інформацію щодо порушень:

1) процедура закупівлі UA-2024-08-07-008464-a;
рішення від 16.10.2024 № 16947-р/пк-пз;
замовник – квартално-експлуатаційний відділ міста Запоріжжя;

предмет закупівлі – «Деревина дров'яна твердолистяних порід для непромислового використання 1-ї групи (дуб, бук, ясень, граб, акація, клен)» (класифікація за ДК 021:2015 (код CPV) 03413000-8 Паливна деревина)»; суб'єкт оскарження – ТОВ «ЕНЕРГОПОСТАЧ ТРЕЙД».

Замовник оголосив процедуру закупівлі на 9 лотів.

Скарга була подана щодо рішення замовника про відхилення тендерної пропозиції суб'єкта оскарження за лотом № 3 на підставі підпункту 7 пункту 47 Особливостей.

Під час розгляду скарги встановлено, що директор учасника процедури закупівлі за лотом № 3 ТОВ «ЕНЕРГОПОСТАЧ ТРЕЙД» (суб'єкт оскарження) та інший учасник процедури закупівлі за лотом № 9 фізична особа-підприємець Гузенко Марія Володимирівна перебувають у шлюбі.

Враховуючи наведене, Комісія прийняла рішення про правомірність рішення замовника, оскільки тендерну пропозицію (суб'єкта оскарження) подав учасник процедури закупівлі, який є пов'язаною особою з іншим учасником процедури закупівлі;

2) процедура закупівлі UA-2024-11-12-010004-а;
рішення від 10.12.2024 № 19649-р/пк-пз;
замовник – комунальне підприємство «Харківський метрополітен»;
предмет закупівлі – «Мастильні оливи та мастильні матеріали (класифікація за ДК 021:2015:09210000-4 Мастильні засоби)»;
суб'єкт оскарження – ТОВ «КСМ-ТРЕЙД».

Скарга була подана щодо рішення замовника про відхилення тендерної пропозиції суб'єкта оскарження у зв'язку з невідповідністю умовам технічної специфікації та іншим вимогам щодо предмета закупівлі.

Під час розгляду скарги встановлено, що тендерною документацією передбачено можливість запропонувати еквівалент товару, при цьому технічні параметри та характеристики еквівалента повинні відповідати вимогам, визначеним у тендерній документації, та мати не гірші показники, ніж зазначені в цій тендерній документації. Також документація не містила визначення поняття «не гірші показники, ніж зазначені в цій тендерній документації». Також встановлено, що показники запропонованого товару знаходяться в межах встановлених у тендерній документації характеристик предмета закупівлі.

Враховуючи наведене, Комісія прийняла рішення, яким визнала, що тендерну пропозицію суб'єкта оскарження замовник відхилив неправомірно;

3) процедура закупівлі UA-2024-04-10-000396-а;
рішення від 30.05.2024 № 9524-р/пк-пз;
замовник – Синевирська сільська рада;
предмет закупівлі – «Код ДК 021-2015: 09110000-3 — Тверде паливо (Вугілля марки П 6-100 або еквівалент код ДК 021:2015: 09111100-1 – Вугілля)»;

суб'єкт оскарження – ТОВ «ЗАКАРПАТОБЛПАЛИВО».

Скарга була подана щодо рішення замовника про відхилення тендерної пропозиції суб'єкта оскарження у зв'язку з тим, що учасник не виправив виявлених замовником після розкриття тендерних пропозицій невідповідностей в інформації та/або документах, які подавав у складі своєї тендерної пропозиції, протягом 24 годин із моменту розміщення замовником в електронній системі закупівель повідомлення з вимогою про усунення таких невідповідностей.

Під час розгляду скарги встановлено, що відповідно до умов тендерної документації замовник вимагає надання учасником забезпечення тендерної пропозиції у формі електронної банківської гарантії, чинної на дату оголошення закупівлі.

Суб'єкт оскарження у складі тендерної пропозиції надав банківську гарантію, датовану пізніше дати оголошення закупівлі.

Враховуючи наведене, замовник звернувся до нього з вимогою про усунення невідповідностей у частині надання банківської гарантії, чинної саме на дату оголошення закупівлі.

Учасник не надав відповідної банківської гарантії, обґрунтовуючи це неможливістю отримання такого документа, виданого датою, яка вже минула.

Слід звернути увагу, що вимога тендерної документації не була оскаржена (у тому числі ТОВ «ЗАКАРПАТОБЛПАЛИВО») у встановленому законодавством України порядку.

Враховуючи наведене, Комісія встановила, що суб'єкт оскарження не виправив невідповідностей та прийняла рішення про правомірність рішення замовника;

4) процедура закупівлі UA-2024-07-08-006867-а;

рішення від 30.07.2024 № 12982-р/пк-пз;

Замовник – комунальне некомерційне підприємство «Львівське територіальне медичне об'єднання «Багатопрофільна клінічна лікарня інтенсивних методів лікування та швидкої медичної допомоги»;

предмет закупівлі – «Капітальний ремонт частини приміщень будівлі Г-3 харчоблоку КНП «1 територіальне медичне об'єднання м. Львова» на вул. Пилипа Орлика, 4 у м. Львові (код ДК 021:2015: 45453000-7 – Капітальний ремонт і реставрація)»;

суб'єкт оскарження – ТОВ «ТЕП-КЕПІТАЛ».

Скарга стосувалася встановлення замовником дискримінаційних вимог у тендерній документації щодо надання учасниками процедури закупівлі у складі тендерної пропозиції акта огляду об'єкта, підписаного, зокрема, зі сторони замовника.

Під час розгляду скарги встановлено, що відповідно до умов тендерної документації учасник у складі власної тендерної пропозиції повинен надати акт огляду об'єкта ремонту, складений у довільній формі та підписаний

представниками замовника й учасника, до моменту розкриття тендерних пропозицій.

Комісія встановила, що з незалежних від учасника підстав замовник може не допустити учасника до огляду об'єкта ремонту та не підписати відповідний акт, що в подальшому може призвести до відхилення тендерної пропозиції учасника, що є порушенням принципів недискримінації учасників, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель.

Враховуючи наведене, Комісія прийняла рішення, яким замовника зобов'язано внести зміни до тендерної документації;

5) процедура закупівлі UA-2024-08-14-009334-a;
рішення від 12.09.2024 № 15210-р/пк-пз;
замовник – Відділ культури, молоді та спорту Гайсинської міської ради;
предмет закупівлі – «Електрична енергія (код за ДК 021:2015:09310000-5)-
Електрична енергія»;
суб'єкт оскарження – ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД».

Скарга була подана щодо рішення замовника про відхилення тендерної пропозиції суб'єкта оскарження у зв'язку з невідповідністю умовам технічної специфікації та іншим вимогам щодо предмета закупівлі.

Під час розгляду скарги встановлено, що вимоги тендерної документації, щодо яких замовник встановив невідповідність тендерної пропозиції суб'єкта оскарження, містяться не в окремому додатку до тендерної документації, що відповідно до вимог пункту 44 Особливостей не може бути підставою для відхилення тендерної пропозиції учасника.

Враховуючи наведене, Комісія прийняла рішення, яким визнала, що тендерну пропозицію суб'єкта оскарження замовник відхилив неправомірно.

Взаємодія Комісії з правоохоронними та контролюючими органами

Під час виконання функцій органу оскарження Комісія також взаємодіє з правоохоронними та контролюючими органами.

У разі виявлення під час розгляду скарги та прийняття рішення ознак адміністративного та/або кримінального правопорушення (наприклад ознак підробки документів) Комісія надсилає матеріали до правоохоронних та контролюючих органів для вжиття відповідних заходів у межах їх компетенції.

У звітному періоді Комісія надіслала 29 звернень до правоохоронних органів.

За результатами розгляду шести звернень Комісії органи Національної поліції України розпочали досудові розслідування у кримінальних провадженнях.

Крім того, Комісія надіслала 83 листи до Державної аудиторської служби України, яка є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну

політику у сфері державного фінансового контролю, для відповідного реагування в частині невиконання рішень Комісії.

Участь в удосконаленні законодавства у сфері публічних закупівель

З урахуванням практики розгляду скарг Комісією Комітет як орган оскарження в межах своїх повноважень бере активну участь в удосконаленні законодавства у сфері публічних закупівель, у тому числі в частині його імплементації до законодавства Європейського Союзу.

Працівники органу оскарження систематично беруть участь у робочій групі, створеній Міністерством економіки України в рамках розробки поданого Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України проекту Закону України «Про публічні закупівлі» (реєстр. № 11520 від 23.08.2024), внесеного на розгляд Кабінетом Міністрів України.

Комітет надає відповідні пропозиції та зауваження з урахуванням практики розгляду скарг органом оскарження.

Зокрема, до зазначеного законопроекту надано пропозиції щодо:

- порядку та строків оскарження рішень у сфері публічних закупівель;
- порядку оскарження рішень замовників під час проведення закупівель з використанням електронного каталогу;
- порядку проведення процедур рамкових угод;
- порядку проведення процедур конкурентного діалогу та процедур інноваційного партнерства;
- порядку визначення розміру премій, інших видів заохочень, реєстраційних внесків;
- порядку встановлення критеріїв оцінки тендерних пропозицій, визначення чітких параметрів оцінювання, граничних показників питомої ваги окремих критеріїв оцінки тощо.

Більшість пропозицій Комітету на цей час враховано в законопроекті № 11520, який знаходиться на опрацюванні в Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку та готується до прийняття у другому читанні й у цілому.

Крім того, протягом звітнього періоду опрацьовано близько 23 проєктів нормативно-правових актів у сфері публічних закупівель (законопроектів, проєктів постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України тощо) і надано відповідні пропозиції та зауваження до них.

З метою удосконалення законодавства у сфері публічних закупівель та функціонування електронної системи закупівель протягом 2024 року Комітет надіслав 30 листів до Уповноваженого органу (Міністерства економіки України) щодо діяльності органу оскарження, зокрема проблемних питань, які виявила Комісія під час розгляду скарг, з відповідними пропозиціями щодо їх врегулювання, у тому числі внесення змін до законодавства України.

Зокрема, у 2024 році Комітет як орган оскарження брав участь у реформуванні законодавства у сфері публічних закупівель за такими напрямками.

1. Реформування закупівель шкільного харчування.

Починаючи з 2020 року, у рамках впровадження «Реформи шкільного харчування» за ініціативи Олени Зеленської представники органу оскарження, зокрема члени Комісії, беруть активну участь у форумах, робочих нарадах, круглих столах тощо.

Зокрема, Комітет бере участь у розробленні примірної тендерної документації в рамках Операційного плану заходів з реалізації у 2023—2024 роках Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.10.2023 № 990-р, яким передбачено здійснення заходу щодо актуалізації примірної тендерної документації на закупівлю послуг з організації харчування відповідно до норм законодавства.

З урахуванням практики органу оскарження Комітет систематично надає пропозиції до проєктів нормативно-правових актів чи інших документів, розроблених Міністерством економіки України, зокрема, методології особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти, примірних тендерних документацій, проєктів договорів.

Пропозиції Комітету враховані та методологія знаходиться на стадії затвердження Уповноваженим органом.

Також протягом 2024 року відбулося близько 19 регіональних форумів із питань впровадження реформи шкільного харчування, метою якої є забезпечення якісного та здорового харчування дітей по всій території України.

Під час участі в зазначених форумах члени Комісії висвітлювали аналітику та практичні рекомендації щодо уникнення проблем, пов'язаних зі здійсненням закупівель продуктів і послуг харчування, шляхом наведення прикладів найбільш поширених порушень, які виявляє орган оскарження під час розгляду скарг.

2. Удосконалення порядку проведення закупівель електричної енергії.

Комітет брав участь у розробленні Уповноваженим органом (Міністерством економіки України) типової тендерної документації щодо закупівель електричної енергії.

У робочому порядку та відповідними офіційними листами Комітет надавав відповідні пропозиції за результатами розгляду проєкту Методичних рекомендацій щодо особливостей здійснення публічних закупівель у сфері електроенергетики на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, надісланих Міністерством економіки України.

Пропозиції Комітету були враховані та наказом Міністерства економіки України від 07.05.2024 № 11712 затверджені Методичні рекомендації щодо особливостей здійснення публічних закупівель у сфері електроенергетики на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування.

Крім того, під час розгляду скарг Комісія встановила наявність актуальних проблемних питань щодо здійснення закупівель електричної енергії, зокрема, встановлення замовниками до предмета закупівлі вимог, що не передбачені відповідним національним стандартом (порушення пункту 29 Особливостей).

У зв'язку з наведеним наприкінці звітнього року було надіслано звернення до Уповноваженого органу щодо вжиття відповідних заходів, зокрема, надання роз'яснень замовникам у частині дотримання ними зазначених вище положень Особливостей з урахуванням проблемних питань та практики розгляду Комісією відповідних скарг.

Також зазначена інформація була оприлюднена на офіційному вебсайті Комітету для врахування замовниками та учасниками процедур закупівель.

3. Оновлення функціоналу подання скарг до органу оскарження через електронну систему закупівель.

У 2024 році розпочалася тестова експлуатація функціоналу формування електронного документа скарги шляхом заповнення додаткових полів в електронній системі закупівель, зокрема, відповідно до технічного завдання «Формування в Системі Prozorro скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель та пояснень до них», яке розробив Комітет за підтримки Програми проєкту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) у попередніх роках.

Комітет активно долучився до тестування та використання нового функціоналу шляхом опрацювання скарг, які подавалися, зокрема, шляхом заповнення електронних полів.

При цьому досвід Комітету з користування новим функціоналом підтвердив наявність великої кількості помилок, незручностей під час його використання та невідповідність функціоналу положенням законодавства у сфері публічних закупівель, а також неврахування сталої практики порядку подання скарг.

Інформація щодо всіх проблемних питань та шляхів їх вирішення відповідними листами Комітету доведена до відома як Міністерства економіки України, так і державного підприємства «Прозорро» та знаходиться у процесі опрацювання й впровадження у функціонал.

4. Реалізація та удосконалення законодавства про здійснення закупівель із дотриманням вимог щодо ступеня локалізації.

Під час виконання функцій органу оскарження Комітет встановив низку фактів (проблемних питань), які свідчать про потребу внесення змін до законодавства у сфері публічних закупівель, а саме щодо посилення ефективного

впровадження контролю за локалізацією виробництва в систему публічних закупівель.

Крім того, у 2024 році представників Комітету включено до складу робочої групи з питань забезпечення оперативного опрацювання питань публічних закупівель із дотриманням вимог щодо ступеня локалізації.

У зв'язку з наведеним Комітет неодноразово протягом звітного року надсилав листи до Міністерства економіки України з пропозиціями щодо внесення відповідних змін до законодавства України з наведеного питання.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 597 «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 166 і від 2 серпня 2022 р. № 861» (далі – постанова КМУ № 597) внесено зміни до Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 166, та до Порядку підтвердження ступеня локалізації виробництва товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.08.2022 № 861.

У постанові КМУ № 597 враховано зауваження Комітету щодо запропонованих змін, зокрема:

- передбачено затвердження порядку розгляду скарг;
- уточнено підстави виключення товару з переліку товарів із підтвердженим ступенем локалізації;
- уточнено порядок виключення Адміністратором (Прозорро) товару з переліку товарів із підтвердженим ступенем локалізації.

У зв'язку з тим, що деякі актуальні питання залишаються невирішеними, представники органу оскарження систематично беруть участь у розробленні, опрацюванні та впровадженні відповідних змін до законодавства України.

5. *Внесення змін до законодавства України в частині досудового захисту прав суб'єктів господарювання на участь у закупівлях шляхом використання електронного каталогу, а також прав учасників закупівель, які проводять в порядку запиту (ціни) пропозицій (шляхом використання електронного каталогу «Prozorro Market»).*

З метою забезпечення досудового захисту прав суб'єктів господарювання на участь у закупівлях шляхом використання електронного каталогу, а також прав учасників на недискримінацію, рівне ставлення до них та добросовісну конкуренцію, підвищення прозорості та ефективності публічних закупівель, збільшення інвестиційної привабливості України, забезпечення дотримання міжнародних зобов'язань України у сфері публічних закупівель, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Комітет розробив пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» стосовно оскарження рішень, дій чи бездіяльності замовника або адміністратора електронного каталогу.

Також Комітет Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час воєнного стану (далі – Тимчасова слідча комісія) вносив пропозиції щодо необхідності та доцільності впровадження інституту досудового оскарження дій адміністраторів, центральної закупівельної організації, організаторів під час проведення електронних закупівель за допомогою електронних каталогів.

При цьому Тимчасова слідча комісія підтримала пропозиції Комітету та в постанові Верховної Ради України від 30.10.2024 № 4047-ІХ «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» зазначила про потребу внесення змін до чинного законодавства України щодо запровадження незалежного та уніфікованого інституту досудового оскарження дій адміністраторів, центральної закупівельної організації, організаторів під час проведення електронних закупівель за допомогою електронних каталогів.

Крім того, відповідні пропозиції Комітету, серед інших, також було запропоновано до поданого Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України проекту Закону України «Про публічні закупівлі» (реєстр. № 11520 від 23.08.2024), яким пропонується викласти зазначений Закон України в новій редакції. Комітет Верховної Ради України з питань економічного розвитку, який визначено головним за розгляд законопроекту, повідомляв Комітет про те, що подані пропозиції будуть розглянуті в межах доопрацювання редакції законопроекту реєстр. № 1520 від 23.08.2024 «Про публічні закупівлі» до другого читання з урахуванням висновку Європейської комісії щодо законопроекту.

6. Надання пропозицій до «Політики державної власності».

Кабінет Міністрів України постановою від 29 листопада 2024 р. № 1369 «Деякі питання Політики державної власності» затвердив Політику державної власності, яка визначає обґрунтування та цілі залишення в державній власності державних унітарних підприємств та корпоративних прав держави у статутному капіталі господарських товариств, загальні принципи, засади управління державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, та розроблена з метою забезпечення, зокрема:

1) національних економічних інтересів і національної безпеки України, економічного зростання, сталого розвитку, соціального розвитку України, ефективного функціонування державного сектору економіки;

2) захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та запобігання обмеженню конкуренції внаслідок реалізації державою своїх прав як власника чи внаслідок провадження державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, своєї діяльності.

Комітет як орган оскарження брав участь в опрацюванні та погодженні проєкту Політики державної власності, який розробило Мінекономіки; представники органу оскарження Комітету брали участь в узгодженні проблемних питань, які виникли під час опрацювання проєкту Політики державної власності.

Комітет як орган оскарження опрацював проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання Політики державної власності», надісланий листом Міністерства економіки України, та за результатами відповідного опрацювання, серед іншого, було запропоновано включити до проєкту Політики державної власності можливість оскарження рішень, дій та/або бездіяльності, що порушують порядок проведення відповідного аукціону в досудовому порядку, до незалежного органу оскарження, а також включити до Плану заходів щодо її реалізації завдання з розробки та прийняття відповідної нормативно-правової бази.

Вказані пропозиції Комітету підтримано та передбачено вжиття заходів щодо захисту прав інвесторів шляхом удосконалення процедури оскаржень рішень у постанові Кабінету Міністрів України від 29.12.2024 № 1369.

Згідно з Планом організації підготовки проєктів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання Політики державної власності», який надійшов на виконання згідно з дорученням Прем'єр-міністра України Д. Шмигала № 7538/102/1-24 від 04.01.2025, Антимонопольний комітет України визначено виконавцем (співвиконавцем) такого заходу:

подання на розгляд Уряду проєкту Закону щодо удосконалення процедури оскарження рішень, прийнятих під час проведення аукціонів з продажу об'єктів приватизації.

Листом Комітету № 20-29.1/01-1909є від 19.02.2025 у відповідь на звернення Мінекономіки було надано пропозиції щодо положень проєкту закону стосовно удосконалення процедури оскарження рішень, прийнятих під час проведення аукціонів із продажу об'єктів приватизації.

7. Опрацювання примірної методики щодо застосування нецінових критеріїв оцінки.

Комітет у встановленому законодавством порядку опрацював підготовлений Міністерством економіки України та направлений на погодження до Комітету проєкт примірної методики щодо застосування нецінових критеріїв оцінки й за результатами відповідного опрацювання надав суттєві зауваження та пропозиції до відповідного проєкту.

8. Опрацювання проєктів Закону України «Про публічно-приватне партнерство» та Закону України «Про концесію».

Комітет у встановленому законодавством порядку опрацював проєкти Закону України «Про публічно-приватне партнерство» та Закону України «Про концесію» (законопроект від 01.07.2022 реєстр. № 7508 «Про внесення змін до

деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України») і надав відповідні пропозиції та зауваження щодо визначення та/або встановлення:

- порядку оприлюднення інформації, зокрема, щодо рішень конкурсних комісій, які приймаються під час проведення відповідних конкурсів та оформлюються відповідними протоколами;
- порядку проведення конкурентних процедур визначення приватного партнера для укладення договору публічно-приватного партнерства;
- строків публічно-приватного партнерства;
- статусу, повноважень, обов'язків тощо представника юридичної особи, яка укладатиме договір публічно-приватного партнерства на стороні державного партнера, а також підстав потреби залучення таких юридичних осіб до укладення договору на стороні державного партнера;
- включення органу оскарження до переліку органів, які мають можливість отримати доступ до конфіденційної інформації від концесіодавця;
- проведення добору незалежних експертів шляхом проведення відповідних процедур закупівель відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі»;
- вичерпного переліку критеріїв кваліфікаційного відбору учасників конкурсів;
- імперативної норми щодо відхилення конкурсної пропозиції учасника конкурсу в разі надання недостовірних відомостей, що є істотними для визначення результатів конкурсу;
- предмета та порядку проведення публічним партнером / концесіодавцем переговорів щодо укладення договору про публічно-приватне партнерство / концесійного договору;
- чітких параметрів оцінювання, визначення граничних показників питомої ваги окремих критеріїв оцінки;
- критеріїв аномально високої та аномально низької оцінки, а також обов'язку членів комісії відображати обґрунтування оцінки технічної частини конкурсної пропозиції незалежно від числового показника такої оцінки;
- особливостей порядку подання та розгляду скарг органом оскарження, зокрема, строків оскарження, строків розгляду скарг тощо.

Міжнародна співпраця, імплементація законодавства Європейського союзу

Угодою про асоціацію закріплено зобов'язання України щодо приведення системи публічних закупівель у відповідність зі стандартами Європейського Союзу.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.02.2024 № 133-р затверджено План заходів з виконання рекомендацій Європейської комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року.

Розділ 5 «Публічні закупівлі» зазначеного Плану передбачає перелік заходів у сфері публічних закупівель, одним із відповідальних виконавців за якими визначено Комітет як орган оскарження.

Також Комітет визначено співвиконавцем за більшістю завдань та заходів, установлених Операційним планом реалізації у 2024–2025 роках Стратегії реформування системи публічних закупівель на 2024–2026 роки, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.02.2024 № 76-р.

Враховуючи наведене, Комітет як орган оскарження в межах своїх повноважень здійснює активну роботу щодо реалізації всіх перелічених заходів та завдань, бере участь в удосконаленні законодавства у сфері публічних закупівель у частині гармонізації законодавства України у сфері публічних закупівель із відповідним законодавством Європейського Союзу.

Зокрема, перелічені вище заходи щодо удосконалення законодавства у сфері публічних закупівель та внесення змін до Закону спрямовані на виконання завдань з імплементації європейського законодавства у сфері публічних закупівель.

У квітні 2024 року представники Комітету взяли участь в обговоренні з представниками Офісу з питань публічних закупівель Словацької Республіки питань функціонування системи публічних закупівель в Україні та узгодження українського законодавства із законодавством Європейського Союзу у сфері публічних закупівель.

Участь у цьому обговоренні сприяла розвитку двосторонньої співпраці між Комітетом та Офісом з питань публічних закупівель Словацької Республіки, а також обміну досвідом у питаннях оскарження публічних закупівель.

Також у червні 2024 року представники органу оскарження взяли участь у навчальному візиті проекту міжнародної технічної допомоги EU4PFM до Латвійської Республіки для обміну досвідом із представниками Офісу публічних закупівель, Державної канцелярії, Державної аудиторської служби та Центрального фінансово-контрактного агентства Латвії.

Під час візиту представники Комітету ознайомилися, зокрема, зі структурою, порядком та в цілому системою розгляду скарг у Латвії, взяли участь в експертних дискусіях із представниками Бюро моніторингу закупівель Латвії щодо порядку розгляду скарг у сфері публічних закупівель, а також порівняли функції Бюро з функціями органу оскарження в Україні, підкресливши сильні сторони та ризики кожної інституційної та функціональної структури.

У липні 2024 року представники органу оскарження взяли участь у двосторонній зустрічі Європейської комісії та України в рамках здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС за переговорним розділом 5 «Публічні закупівлі» зазначеного вище Плану заходів з виконання рекомендацій Європейської комісії.

Частина двосторонньої скринінгової зустрічі була присвячена сфері оскарження публічних закупівель. Українська сторона представила чинне законодавство та практики в цій сфері в розрізі їх відповідності законодавству ЄС. Зокрема, презентація української делегації стосувалася:

- відповідності законодавства та підходів до розгляду скарг на публічні закупівлі стандартам ЄС;
- функціонування Комітету як органу оскарження у сфері публічних закупівель;
- статистичних показників у сфері оскарження публічних закупівель в Україні;
- планів щодо повної гармонізації законодавства у цій сфері.

Успішне проходження цього етапу скринінгу є передумовою для початку переговорів із європейською стороною за розділом 5 «Публічні закупівлі».

У вересні 2024 року делегація Комітету разом із представниками урядів та інституцій Європейського Союзу, громадянського суспільства та європейських компаній взяла участь у Конференції із закупівель нового покоління (м. Рим, Італійська Республіка).

Конференція сприяла розвитку як двосторонньої, так і багатосторонньої співпраці, а також обміну досвідом між Комітетом та відомствами й організаціями держав-членів Європейського Союзу з питань розвитку публічних закупівель та їх цифрової трансформації.

У листопаді 2024 року на запрошення Генерального директорату з питань внутрішнього ринку, промисловості, підприємництва та малого і середнього бізнесу Європейської комісії представники Комітету взяли участь у 15-му засіданні Мережі органів оскарження публічних закупівель першої інстанції, що відбулося в місті Люксембург (Люксембург).

Участь у засіданні передбачала обговорення питань, пов'язаних із досвідом органів оскарження публічних закупівель першої інстанції держав-членів Європейського Союзу.

Основна увага була зосереджена на практичних проблемах, які виникають при застосуванні законодавства Європейського Союзу у сфері оскарження публічних закупівель.

Участь представників Комітету в цьому заході забезпечує спільний діалог та обмін досвідом, спрямовані на вирішення складних питань розвитку й застосування законодавства у сфері публічних закупівель.

Узагальнення практики Комісії

За результатами виконання функцій органу оскарження у 2024 році Комітет узагальнив практику розгляду Комісією скарг щодо застосування замовниками положень пунктів 43 та 44 Особливостей, яка відображає перелік та описи основних порушень зі сторони замовників та учасників процедур закупівель в таких аспектах, як:

- розгляд замовником документів, наданих на підтвердження внесення забезпечення тендерної пропозиції;
- встановлення невідповідності тендерної пропозиції умовам технічної специфікації та іншим вимогам щодо предмета закупівлі тендерної документації;
- відхилення тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі у зв'язку з невідповідністю вимогам, встановленим у тендерній документації відповідно до абзацу першого частини третьої статті 22 Закону;
- повторне розміщення повідомлення з вимогою про усунення невідповідностей щодо одного й того ж учасника процедури закупівлі;
- оформлення замовником повідомлення з вимогою про усунення невідповідностей;
- розгляд замовником документів, поданих учасником процедури закупівлі на виконання повідомлення з вимогою про усунення невідповідностей.

Узагальнена практика Комісії оприлюднена на офіційному вебсайті Комітету, її врахування замовниками та учасниками процедур закупівель сприятиме підвищенню їх професійного рівня, позитивному впливу на подальше проведення процедур закупівель та зменшенню кількості скарг, які надходять на розгляд Комісії.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО